

Погрібна Олена

к.е.н., доцент

Погрібна Марина

студентка

КЕІ ДВНЗ «Криворізький національний університет»
м. Кривий Ріг, Україна

ПОДАТКОВА СИСТЕМА КРАЇНИ ТА ЇЇ РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Податки – важливий інструмент економічного регулювання в розвинутих економічних країнах, так як вони формують постійне джерело доходів держави.

Система оподаткування – це сукупність податків і зборів, що стягуються в порядку, встановленому відповідними законами держави, до бюджетів різних рівнів, а також до державних цільових фондів.

Основними принципами податкової системи є: стимулювання підприємницької виробничої діяльності та інвестиційної активності; стимулювання науково-технічного прогресу, технологічного оновлення виробництва, виходу вітчизняного товаровиробника на світовий ринок високотехнологічної продукції; обов'язковість; рівнозначність і пропорційність; рівність, недопущення будь-яких виявів податкової дискримінації; соціальна справедливність; стабільність; економічна обґрунтованість; рівномірність сплати; єдиний підхід.

Отже, вказані принципи побудови системи оподаткування мають важливе значення для створення дієздатної та ефективною податкової системи. Принципи побудови системи оподаткування значною мірою характеризують податкову концепцію держави, її податкову політику.

Податкова система є складною системою, яка включає елементи, що об'єднуються в підсистеми і вступають у взаємодію [2].

Складовими податкової системи, які визначають її багаторівневу структуру, є:

- податкові відносини;
- нормативно – правові акти, що регулюють ці відносини, перш за все податкові закони;
- конкретні форми оподаткування;
- фіскальні установи, що здійснюють справляння податків і контроль за їх сплатою.

Кожна із вказаних підсистем податкової системи країни, в свою чергу, має внутрішню структуру, яка формується внаслідок взаємодії елементів підсистеми.

Цілі податкової політики залежать від стратегії й тактики кожного історичного етапу розвитку господарської системи країни [3].

Тому податкова система кожної країни будується відповідно до її соціально-економічного стану.

Отже, в сучасних умовах господарювання першочергового значення набуває раціональна та вміла організація системи оподаткування, яка перетворюється на визначальний фактор суспільного, в тому числі економічного, прогресу.

Формування податкової системи тієї чи іншої країни в результаті компромісу інтересів політичних груп зумовлює практичну неможливість реалізації ідеалу оптимального оподаткування. Оптимальна податкова система є лише теоретичною конструкцією, яка може слугувати орієнтиром у процесі практичного удосконалення оподаткування. Як зазначав Ш. Бланкарт, «у відкритому суспільстві... неможливо оптимізувати функціональні цілі для всіх громадян. Так, не варто осікувати, що люди – як виборці, так і політики – без опозиції підкоряться умовам розробленим фінансовою наукою «оптимальних» правил. Навпаки, можна припустити, що індивіди або обрані ними представники регулюватимуть державні питання на власний розсуд» [1, с. 12].

Отже, вплив об'єктивних і суб'єктивних факторів на процес формування податкової системи можна охарактеризувати так. «Об'єктивні процеси визначають той «коридор», у межах якого податкові закони, ухвалені парламентом внаслідок досягнутого компромісу інтересів різних політичних сил, є раціональними. Закони, що виходять за межі цього «коридору», є неадекватними соціально – економічним процесам у країні» [4, с. 14].

Таким чином, у сучасних умовах найкращим способом реформування податкового механізму є еволюційне вдосконалення. Водночас потрібно посилювати регулюючу функцію податків шляхом диференціації ставок податкових пільг залежно від конкретних економічних завдань. Це забезпечить підвищення зайнятості населення, кваліфікації працівників, підтримку малого бізнесу, розвиток науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, стимулюватиме інновації, ресурсозбереження, сприятиме концентрації капіталу, появі нових фірм і компаній, а отже, підтримці конкурентного середовища та підприємницької ініціативи.

Список використаних джерел

1. Бланкарт Шарль. Державні фінанси в умовах демократії: Вступ до фінансової науки / Пер. з нім. С. І. Терещенко, О.О. Терещенко; Передмова та наук. Ред. В.М. Федосова. – К.: Либідь, 2000. – 654 с.
2. Булана О. О Тенденції реформування бюджетно-податкової підтримки підприємств в Україні / О. О. Булана – Фінанси України. – 2013 -№ 8 – С. 44 – 53.
3. Єфименко Т. І. Актуальні питання сучасних стратегій реформування податкових систем / Т. І. Єфименко. – Фінанси України. – 2013 – № 3 – С. 7-27.
4. Соколовська А. М. Податкова система держави: теорія і практика становлення [монографія] / А. М. Соколовська. – К.: Знання- Прес, 2004.– 454 с.

